

REDAKTEUREN REAGEREN

Frits Maas, eindredacteur Natuurbehoud

Meer dan een druppeltje links en rechts?

Om wat tegenwicht te brengen in het voortdurend wegglijpen van informatie, knip ik wel eens een stukje uit krant of tijdschrift. Over de natuur- en milieubescherming bijvoorbeeld en over de maatschappelijke processen daaromheen. Omdat je niet alles kunt onthouden en een redelijke documentatie een bijdrage is voor het brood op mijn plank.

Zo'n knipsel komt overigens terecht op erg ongeorganiseerde stapeltjes op m'n bureau of boekenkast. Het beste wat je er in eerste instantie van kan zeggen is dat de informatie niet verdwaalt tussen de snippers in de kattebak. Zij komt ook niet terecht in de kontainer van de oud-papier-actie bij ons in de buurt. Verder is de bedoeling goed, maar het praktisch nut niet altijd even groot. Het gebrek aan systematiek bij het opbergen betekent helaas een aanslag op de zin van mijn knipwerkzaamheden. De tand des tijds voegt aan het geheel nog meer vraagtekens toe.

Jacobskruid en waxinelichtjes

Maar plotseling heb je toch iets uit zo'n stapel nodig. Je weet dat je ooit iets over een onderwerp hebt uitgeknipt. Maar wanneer en waaruit? De hele zaak snel doorluizen is de enige oplossing. Veel blijkt dan achterhaald, nauwelijks meer relevant. De waan van de dag gaat snel door naar de prullemand: de stapels worden er weer wat meer hanteerbaar door.

Op zoek naar wat je nodig hebt, stuit je op iets aardigs: ieder knipsel heeft twee kanten. Twee werelden ontmoeten elkaar in zo'n stuk papier. Het verschijsel doet zich al heel lang voor natuurlijk. En op de meest onverwachte plaatsen. Op de plaatjes van de oude Verkade-albums was er al sprake van. Ja-

cobskruid op de ene kant en reclame voor waxinelichtjes aan de andere, salamanders in de sloot en ontbijtkoek door maar een enkele millimeter papier gescheiden.

Basketbal-uitslagen

Op m'n bureau zet dit verschijsel zich voort. Een aardig paginagroot artikel over schilders uit de Haagse School die rond de plassen van Nieuwkoop (nu grotendeels bezit van Natuurmonumenten) hun inspiratie opdeden. Op de achterkant een stuk over de mafia: "Een multinational in misdaad". Een bespreking van het boek "Wereld en tegenwereld" van ene dr. C. Houtman, waarin deze de bijbel doorploegt op natuur- en milieu-onderwerpen. Op de achterzijde van het knipsel de kop "Rijkscholen dreigen met blokkades van examens". Een knipsel van november 1982 met de open brief aan "het nieuwe kabinet en de Tweede Kamer" van zestig organisaties uit de groene sector. Onderwerp o.m. de departementale herindeling bij de vorming van het kabinet-Lubbers. Aan de andere kant een deel van wat kennelijk de sportpagina moet zijn geweest: basketbaluitslagen, toto- en lottogegevens en een artikel onder de kop "Netto winst wk-voetbal 120 miljoen". Een beschouwing over "De onzekere toekomst van de voormalige Lauwerszee" toont aan de ommezijde een overzicht van hypotheekrenten bij verschillende bankinstellingen. Je kunt er uit lezen dat de Nutsspaarbank in Den Haag met gemeentegarantie een rente van 9,3 % (voor vijf jaar vast) rekent.

Besef van bescheidenheid

M'n stapel knipsels geeft een bonte, zij het gefragmenteerde informatie over het brede scala onderwerpen waar de natuur- en milieubescherming tegenop loopt: mestover-

schotten, de mening van Winsemius, de dassenstand in Nederland, Rijnwater in de duinen, zure regen, de onzekere toekomst van nationale landschappen. Maar diezelfde stapel laat ook iets zien van al die andere zaken waar we in onze mensenmaatschappij zo druk mee zijn. Het blijken er nogal wat. En de mensen die er mee bezig zijn, hebben "de natuur" of "het milieu" lang niet altijd voor in hun prioriteitenlijstje staan. Op z'n best laat het hen vaak onverschillig. Juist de onderwerpen op de achterkant van m'n knipsels zijn niet geselecteerd en daardoor als afspiegeling van de werkelijkheid onverdacht. Dat geeft iets van beide benen op de grond, iets van de noodzaak tot eigen bescheidenheid, iets van de honden blaffen maar de karavaan trekt verder. De natuur- en milieubescherming behoeft haar maatschappelijke invloed zeker niet te onderschatten, maar zij doet er goed aan zich niet groter en belangrijker voor te doen dan zij is. Soms lijkt het daar wel eens op: egotripperij en navelstaren zijn dan niet van de lucht. Tegen een overmacht aan niet op natuur en milieu gerichte mensen, organisaties en maatschappelijke ontwikkelingen kunnen we niet voorzichtig genoeg met onze bescheiden krachten omgaan. Misschien is het beeld van kruipolie wel terecht. In kleine hoeveelheden toegediend op plaatsen waar het ecologisch denken is vastgelopen kan zij misschien toch al wonderen doen. Of zit er toch veel meer in dan een druppeltje links, een druppeltje rechts?

